

Kemianteollisuuden tuotanto ja arvonlisä kasvoivat vuonna 2016. Heikosta hintakehityksestä johtuen alan liikevaihto ja tavaravienti jäivät vielä likimain edellisvuoden tasolle, vaikka kääntyivätkin loppuvuonna nousuun. Alan yritykset kuvaavat tämänhetkisen suhdannetilanteen selvästi tavanomaista paremmaksi.

Liikevaihto kääntyi nousuun

Kemianteollisuuden liikevaihto pysyi vuonna 2016 likimain edellisvuoden tasolla, ja oli Tilastokeskuksen liikevaihtotiedekin mukaan 0,2 % edellisvuotta suurempi.

Alan kokonaisliikevaihto kääntyi kuitenkin loppuvuonna nousuun ja oli vuoden viimeisellä neljänneksellä 8 % edellisvuotta suurempi. Kasvu tuli pääosin viennistä, sillä kotimaan liikevaihto lisääntyi vain vähän.

Raakaöljyn hinta 55 dollarissa

Brent-laatuisten raakaöljyn tynnyrihintana on pysytellyt alkuvuoden 2017 ajan 55-56 dollarin tienoilla. Vuoden 2016 keskihinta oli 45 dollaria, eli 16 % edellisvuotista vähemmän.

OPEC ja muut öljyntuottajamaat sopivat viime vuoden lopulla tuotannon rajoittamistoimista, mutta öljyn hinnan ei USA:n öljyomavaraisuuden nousun myötä uskota kohovan juurikaan nykytasoa korkeammalle.

Vienti kääntyi nousuun

Kemianteollisuuden tavaraviennin arvo oli vuonna 2016 yhteensä 10,2 miljardia euroa eli prosentin edellisvuotta enemmän samaan aikaan, kun Suomen koko tavaravienti laski 4 %. Viime vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä kemianteollisuuden tavaravienti oli 2,7 miljardia eli 11 % edellisvuotta enemmän.

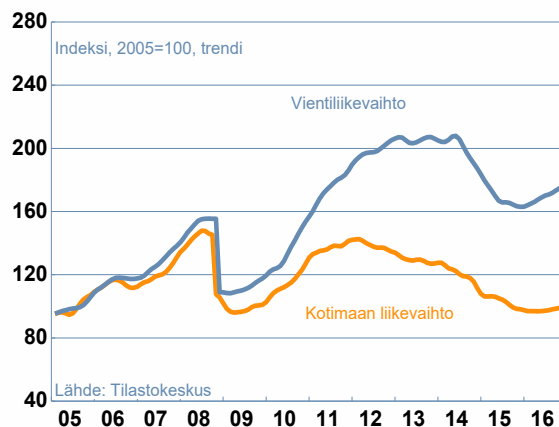
Kemianteollisuuden tavaraviennin osuus vuonna 2016 oli 19,7 % eli noin viidennes Suomen koko tavaraviennistä.

Ruotsi oli viime vuonna suurin kemianteollisuuden tuotteiden vientimaa 1,8 miljardin euron osuudellaan. Seuraavina tulivat Alankomaat, USA, Venäjä ja Saksa.

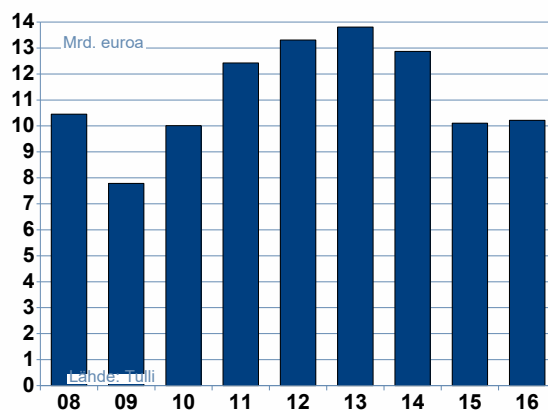
10 mrd.

Kemianteollisuuden vienti 2016

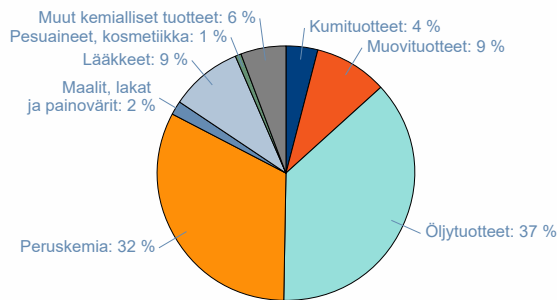
Kemianteollisuuden liikevaihdon arvoindeksi

Kemianteollisuuden tavaraviennin arvo

Kemianteollisuuden tavaraviennin jakauma 2016

Lähde: Tulli

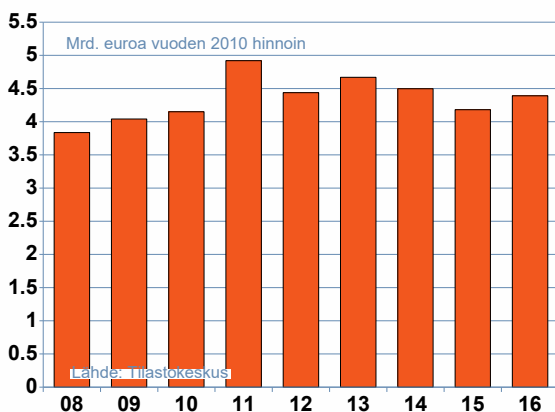
Öljytuotteiden vienti nousi kymmenyksen

Kemianteollisuuden koko vuoden 2016 tavaraviennistä öljytuotteiden osuus oli 37 %, peruskemian osuus 32 % ja muiden kemianteollisuuden tuotteiden osuus 31 %.

Peruskemian, lääkkeiden ja kumi- ja muoviteollisuuden tavaraviennin arvo laski edellisvuodesta, öljytuotteiden viennin arvo sen sijaan nousi. Peruskemiassa laskua oli 5 %, lääkkeissä 1 % ja kumi- ja muovituotteissa 2 %.

Öljytuotteiden tavaraviennin arvo nousi 10 %. Öljytuotteiden vientihinnat laskivat koko vuoden aikana keskimäärin 16 %, kun taas vientimäärät kasvoivat yli 25 %. Viime vuoden viimeisen neljänneksen aikana vientihinnat nousivat 9 % vuoden takaiseen verrattuna.

Kemianteollisuuden arvonlisäys

Lähde: Tilastokeskus

Kemianteollisuuden arvonlisäys kasvaa

Kemianteollisuuden kiinteähintainen arvonlisäys lisääntyi vuonna 2016 ennakkotietojen mukaan noin 5 % edellisvuodesta. Vuoden viimeisellä neljänneksellä kasvua oli myös 5 %. Arvonlisäys koostuu pääosin alan yritysten työvoimakustannuksista, toimintaylijäämästä ja poistoista.

Peruskemian tuottajahinnat laskussa vuonna 2016

Peruskemian tuottajahinnat heikkenivät 5 % vuonna 2016. Vuoden lopulla hintojen lasku vaimeni, sillä hinnat pysyivät viimeisellä neljänneksellä likimain edellisvuotisella tasolla.

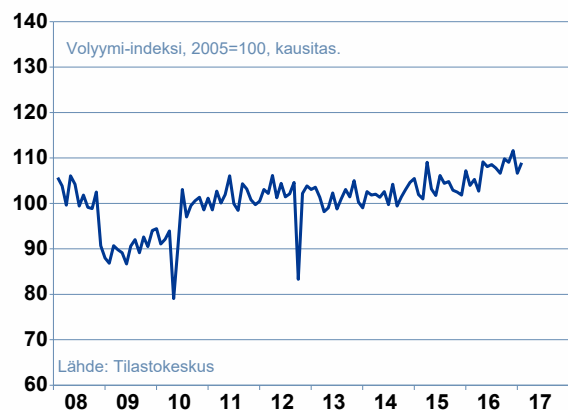
Läkkeiden hinnat olivat vuoden 2016 aikana keskimäärin 1,8 % vuoden takaista alempana. Kumi- ja muovituotteiden hinnat pysyivät viime vuonna likimain ennallaan, sillä hinnat laskivat vain 0,3 %.

Tuotanto noususuunnassa

Kemianteollisuuden tuotantomäärät olivat kasvussa vuoden 2016 aikana. Koko vuoden keskiarvo oli Tilastokeskuksen volyyymi-indeksin mukaan 3,5 % vuoden takaista suurempi. Viime vuoden loka-joulukuussa tuotanto lisääntyi 5 % vuoden takaisesta.

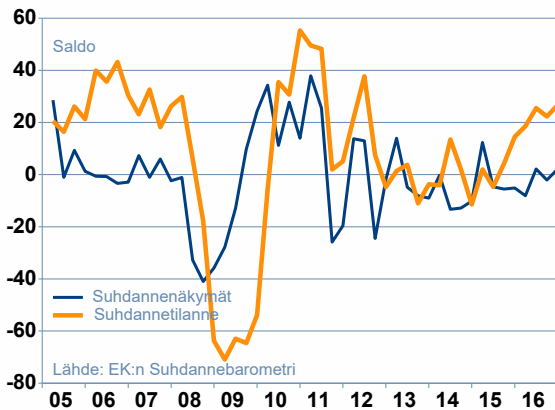
EK:n suhdannebarometrin mukaan tuotannon kasvu jatkuu myös kevään ja alkukesän aikana.

Kemianteollisuuden tuotanto

Lähde: Tilastokeskus

Kemianteollisuuden suhdanteet

Suhdanne tilanne tavanomaista parempi

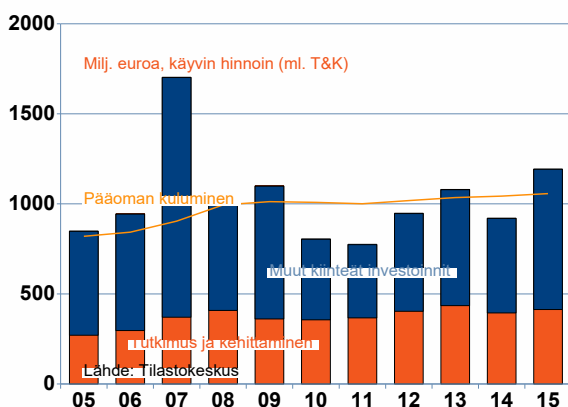
Kemianteollisuuden yritykset arvioivat suhdanne tilanteen vahvistuneen hieman talven aikana. EK:n helmikuussa julkistamassa Suhdannebarometrissa tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli 27.

Suhdanne kuvan ei uskota muuttuvan kevään ja alkukevään aikana. Suhdanne näkymien viimeisin saldoluku oli 3. Tilaustilanne on noussut hieman normaalia paremmaksi, mutta viidennes alasta arvioi kysynnän olevan heikkoa.

Investoinnit hyvällä tasolla

Kemianteollisuuden kiinteät investoinnit (ml. T&K) olivat vuonna 2015 lähes 1,2 miljardia euroa, mikä on lähes 30

Kemianteollisuuden investoinnit

prosenttia edellisvuotista enemmän. EK:n investointitiedustelun mukaan kiinteät investoinnit supistuivat hieman vuonna 2016, mutta vuonna 2017 investoinnit lisääntyvät yli 20 %:n tahtia. Kemianteollisuus on säilyttänyt koko 2000-luvun ajan pääomatasonsa.

Henkilöstömäärä kasvoi talvella

Henkilöstön määrä kasvoi EK:n Suhdannebarometrin mukaan hieman talven aikana. Työvoiman uskotaan säilyvän keskimäärin ennallaan lähikuukausina. Toteutunut kehitys on ollut jo jonkin aikaa odotuksia parempaa.

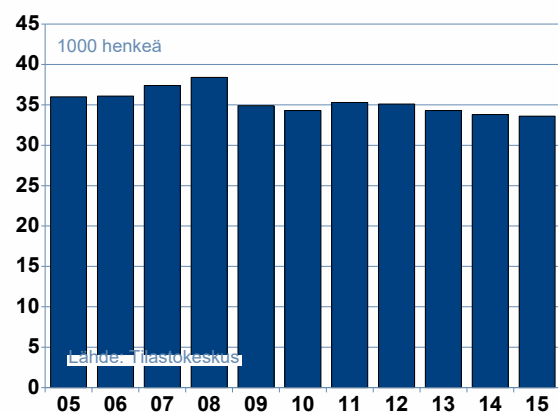
Kemianteollisuus työllistää Suomessa suoraan 34 000 työntekijää. Suurimpia työllistäjiä ovat peruskemian tuotteita sekä kumi- ja muovituotteita valmistavat yritykset.

Palkkasumma ennallaan - ansiossa hienoista nousua

Kemianteollisuuden palkkasumma eli maksettujen palkkojen yhteisumma pysyi vuonna 2016 likimain ennallaan.

Palkansaajien ansiot kohosivat kemianteollisuudessa ansiotasoindeksin mukaan vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä 1,4 % vuoden 2015 viimeisestä neljänneksestä. Kaikkien toimialojen yhteenlasketut ansiot nousivat samaan aikaan 1 %.

Kemianteollisuuden henkilöstö

BKT pitkästä aikaa kasvussa

Suomen talous kääntyi viime vuonna nousuun. Kasvu näkyi vuoden loppupuolella myös teollisuudessa. Ennakkotietojen mukaan BKT lisääntyi 1,6 % vuonna 2016.

Arviot kuluvan vuoden talouskasvusta ovat noin prosentin ja puolentoista tienoilla. Yksityisen kulutuksen veto on hieman hiipumassa, mutta investointien ennakoitaan jatkavan vilkkaana ja viennin odotetaan vihdoon piristyvän.

EU:n kemian tuotanto lisääntyy

Euroopan kemianteollisuuden suurimman alan, peruskemian tuotanto kasvoi vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä 1,6 % vuoden takaiseen verrattuna. Lääkkeiden tuotanto lisääntyi yli 4 % ja sekä öljynjalostuksen että muovituotteiden valmistuksen tuotanto nousi yli 3 % edellisvuotisesta. Kumituotteiden tuotanto laski hieman.

Peruskemian EU-tason luottamus korkealla

EU:n peruskemian luottamusindikaattori oli helmikuussa tavanomaista paremmissa lukemissa. Tilaustilanne on kohentunut selvästi viime kuukausina ja tuotannon ennakoitaan lisääntyvän yleisesti kevään aikana.

Keskeiset ennusteluvut Valtiovarainministeriö (joulukuu 2016)

Vuosimuutos tai taso, %	2015*	2016**	2017**
Euroalueen bkt	2,0	1,7	1,6
Suomen bkt	0,2	1,6	0,9
Vienti, määrä	-0,2	1,0	2,4
Yksityiset investoinnit	2,2	3,5	3,2
Yksityinen kulutus	1,5	1,9	0,9
Kuluttajahinnat	-0,2	0,3	1,3
Ansiotasoindeksi	1,3	1,2	0,8
Työttömyysaste, %	9,4	8,9	8,5

Suomi tarvitsee uuden työmarkkinamallin

Ne työmarkkinauudistukset, jotka keskeisissä kilpailijamaissa on jo tehty, odottavat Suomessa vielä itseään. Suomi tarvitsee uuden vientivetoisen työmarkkinamallin. Siinä työehtosopimusten kustannuskatto määritellään vientialojen kustannuskilpailukyvyyn ja työllistämisedellytysten mukaan ja päätöksentekoa viedään työpaikoille; sinne missä työ tehdään ja tilanteesta on paras ymmärrys.

Vientialat ostavat paljon palveluita ja tuotteita kotimaasta, joten muiden alojen kustannustaso heijastuu suoraan viennin kustannuksiin. Teollisuuden palveluiden pysyminen Suomessa tukee myös teollisuuden pysymistä täällä, ja päinvastoin.

Kemia – osa hyvää elämää

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuuden toimialoista Suomessa. Merkittävä osa tuotannosta menee vientiin joko suoraan tai vientituotteisiin käytettyinä raaka- ja tarveaineina. Vastaavasti tuodaan sekä tuotannon raaka-aineita että erikoistuotteita.

Kemianteollisuudeksi luokitellaan Suomessa

- Öljy-, kaasu- ja petrokemian teollisuus
- Kemian perusteollisuus
- Kemian tuoteteollisuuden eri toimialat: lääketieteollisuus, muovi- ja kumiteollisuus, kosmetiikka ja pesuaineet, maali- ja kumiteollisuus

Kemianteollisuuden talouskatsaus on laadittu yhteistyössä EK:n ekonomistien kanssa. Teksti perustuu 15.3.2017 käytössä olleisiin tietoihin.

Lisätietoja

Johtaja Susanna Aaltonen
Kemianteollisuus ry
susanna.aaltonen@kemianteollisuus.fi
GSM 040 593 4221

Toimitusjohtaja Timo Leppä
Kemianteollisuus ry
timo.leppa@kemianteollisuus.fi
GSM 050 301 6800

Ekonomisti Jouko Kangasniemi
Elinkeinoelämän keskusliitto
jouko.kangasniemi@ek.fi
Puh 09 4202 2608

Kemianteollisuus ry
Eteläranta 10 PL 4, 00131 Helsinki
kemianteollisuus.fi
Twitter: @kemianteollisuus